



PREȘedintele  
ROMÂNIEI



**România Educată**  
**Proiect al Președintelui României,**  
**Klaus Iohannis**

*Viziune și strategie 2018-2030*



România Educată  
Proiect al Președintelui României,  
Klaus Iohannis

**Viziune și strategie  
2018 - 2030**

## EDUCAȚIA ESTE ȘANSA ROMÂNIEI CENTENARE!

România Centenară trebuie să facă față provocărilor lumii moderne – o lume globală, competitivă și tehnologizată, în care inovarea și evoluția tehnologică au loc într-un ritm din ce în ce mai alert – o lume în care capacitatea indivizilor, dar și a societății în ansamblu, de a se adapta rapid este cea care face diferența.

România anului 2030 va fi, în cazul în care se înregistrează o ruptură decisivă de tendință economică, o țară dezvoltată, integrată în piața comună a Uniunii Europene. Pentru a fi competitivă, pe piața globală, economia românească va avea nevoie de o productivitate mai mare a muncii, de o mai bună pregătire a specialiștilor și de o adaptabilitate mai mare la tendințele macro-economice dinamice.

De aceea, în Proiectul „România Educată” am pornit de la proiecția viitorului, imaginând provocările acestuia pentru societatea prezentului. Cele 15 transformări preconizate pentru România până în 2030, incluse în consultarea online din cadrul proiectului, au fost: conectarea permanentă la internet; dinamica accen-

tuată a profesiilor; scăderea și îmbătrânirea populației; urbanizarea crescută a populației, tot mai concentrată în jurul orașelor dinamice; creșterea diversității familiilor; apariția de noi abordări ale democrației participative (de exemplu cetățenia electronică); creșterea diversității etnoculturale; robotizarea avansată; creșterea ponderii serviciilor în economie; adâncirea inegalității sociale; creșterea impactului schimbărilor climatice; repolarizarea lumii, care devine policentrică; dezvoltarea realității virtuale; creșterea incidenței bolilor cauzate de stres; creșterea competiției globale pentru talente.

Dintre acestea, cei aproape 8000 de participanți la consultarea online derulată în cadrul proiectului au indicat trei provocări principale cărora educația trebuie să le răspundă până în anul 2030: **dinamica accentuată a profesiilor, scăderea și îmbătrânirea populației și conectarea permanentă la internet**<sup>1</sup>.

Toate aceste schimbări vor pune o presiune considerabilă pe sistemul de educație. Nevoia

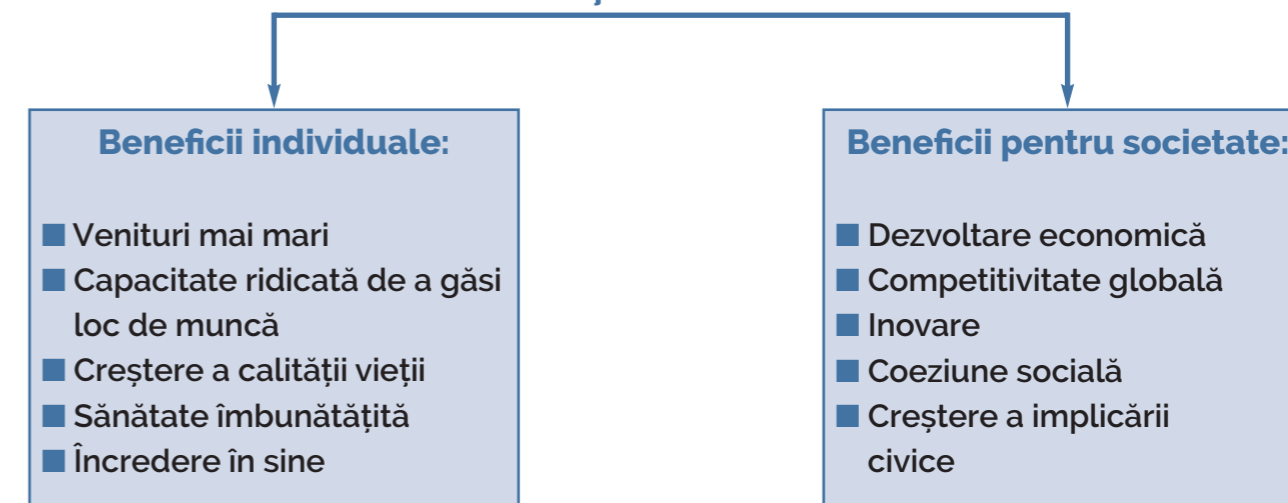
de învățare autentică, de flexibilitate curriculară, de comunicare deschisă între cadre didactice și elevi/studenți sau de schimbare a obiectivelor de învățare sunt doar o parte dintre provocările sistemului. Cooperarea cu agenții economici, creșterea calității serviciilor educaționale oferite persoanelor din grupuri dezavantajate, evaluarea cu scopul de a îmbunătăți rezultatele și nu de a ierarhiza sau cu efect punitiv, dezvoltarea creativității și a spiritului critic pot crește nivelul de valorificare a școlarizării în economia reală. Dinamica schimbărilor va stimula sistemul de educație să transmită tinerilor competențele necesare pentru accesul pe piața muncii, cât mai

aproape de momentul finalizării studiilor, și va impulsiona dezvoltarea de programe adiționale de formare la locul de muncă sau în instituții specializate în formarea adulților.

Dar, poate cel mai important efect al schimbărilor sociale și economice viitoare, este **nevoia de a construi noi modele de organizare a sistemului educațional**, capabile să răspundă acestor schimbări, în locul celor existente astăzi. În absența unei educații adaptate nevoilor prezente și viitoare, dezvoltarea socio-economică a întregii societăți va eșua cu certitudine.

Multe state, care aveau deja sisteme educaționale recunoscute pe plan mondial pentru

### EDUCAȚIE DE CALITATE



<sup>1</sup> Rezultatele complete se găsesc în raportul realizat cu ocazia integrării rezultatelor primei etape din Proiectul „România educată” la [http://www.presidency.ro/files/userfiles/Raport\\_atelier\\_integrare.pdf](http://www.presidency.ro/files/userfiles/Raport_atelier_integrare.pdf).

calitatea lor, s-au angajat în reformarea acestora pentru a face față nevoilor unei economii moderne și dinamice. Câteva astfel de exemple sunt prezentate în cele ce urmează:

**Singapore**, statul care domină testele internaționale PISA în ultimii ani, a lansat o reformă a sistemului educațional în 2013, cu scopul de a centra formarea elevilor pe dezvoltarea de valori și pentru a înlocui accentul pus strict pe discipline individuale cu o abordare holistică și centrată pe elev<sup>2</sup>.

**Croația** a lansat o strategie națională în domeniul educației. Reforma a fost pusă în practică în ultimii ani și își dorește să construiască pe seama succeselor înregistrate la nivel național, precum reducerea ratei de abandon școlar.

**Finlanda**, deja cunoscută ca exemplu de performanță în educație, a lansat o serie de reforme complexe de-a lungul anilor, gândite în baza unei filosofii unitare și a unei viziuni asupra sistemului educațional îmbrățișate de către toți actorii politici. Reformele au inclus o reducere a resurselor alocate pentru inspecții și o creștere a calității formării cadrelor didactice.

**Irlanda** și **Scotia** au inițiat o serie de reforme comprehensive ale sistemului de învă-

țământ superior. Dezvoltând instrumente noi, precum recunoașterea educației anterioare și adoptarea unor cadre ale calificărilor complete, încă dinainte de răspândirea lor prin intermediul Procesului Bologna, cele două state au facilitat o mai bună corelare între educație și piața muncii. Mai mult, sistemele flexibile adoptate au permis creșterea gradului de acces la educația terțiară.

**România**, având numeroase probleme sistematice în sfera educației (abandonul, rezultatele precare la testările naționale și internaționale – de exemplu: PISA–, rata mică de participare la învățământul superior, rata ridicată de analfabetism funcțional etc.) **este cu atât mai mult obligată să se angajeze într-o reformă profundă, bazată pe o viziune coerentă și centrată atât pe rezolvarea problemelor existente, cât și pe anticiparea nevoilor unei societăți aflate în plin proces de transformare.**

## PILONI ÎN ARHITECTURA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE ROMÂNESC

România se va confrunta, în deceniile următoare, cu o serie de schimbări sociale și economice care pot fi doar parțial prevăzute. În

acest context, apreciem faptul că dezvoltarea sistemului de educație din România trebuie să aibă la bază, în permanență, următorii **piloni**:

### 1

**Personalizarea și asigurarea calității** procesului educațional pentru toți elevii/studentii. Sistemul se centrează pe nevoile beneficiarului și nu invers, oferind experiențe de învățare autentice pentru fiecare copil sau tânăr, pornind de la profilul și înclinațiile acestuia. Astfel se maximizează potențialul fiecăruia, transformând educația într-un proces nu doar util, ci și plăcut, în care comunitatea educațională este motivată să participe.

### 2

**Flexibilitatea** sistemului de educație ne va permite să răspundem în mod corect caracteristicilor beneficiarilor și actorilor implicați: elevi, studenți, profesori, personal administrativ, părinți și angajatori etc. – precum și ale comunităților de învățare. Rutele flexibile de formare, punțile de schimbare a parcursului de formare sau diversitatea specializărilor/profilurilor sunt câțiva dintre indicatorii gradului de flexibilitate. Acest pilon implică automat un nivel ridicat de adaptabilitate a sistemului, ce caracterizează simultan structuri (instituții, comunități, clase, grupe) și persoane (cadre didactice, elevi, studenți, părinți). Flexibilitatea ne va permite să înțelegem noile schimbări și să le răspundem adecvat.

<sup>2</sup> Articol despre reforma din Singapore accesibil la <https://internationalednews.com/2013/10/24/education-reform-in-singapore/>

### 3

**Adaptabilitatea sistemului la schimbările externe** și la tendințele viitorului. Aceasta presupune corelarea cu recomandările și practicile internaționale, respectând însă ferm principiile eticii și integrității pentru toți membrii comunității educaționale și fructificând punctele forte ale sistemului educațional românesc.

Cei trei piloni trebuie să se regăsească transversal în structura, politicile și normele care vor caracteriza sistemul de educație. De respectarea acestora depinde performanța educației românești, creșterea încrederii cetățenilor în sistemul educațional și recunoașterea sa internațională. De interiorizarea și consolidarea acestora de către profesori, părinți, elevi, studenți și decidenți depinde viitorul României Centenare.

## DOUĂSPREZECE DEZIDERATE PENTRU ROMÂNIA EDUCATĂ, LA ORIZONTUL 2030

### 1. Sistemul de educație formează cetățeni activi

Sistemul de educație formează cetățeni activi, cu valori europene, adaptați condițiilor economice și sociale, cu o cultură civică și democratică solidă. Cel care învață depășește un nivel minim de alfabetizare funcțională și digitală. Este autonom în învățare, are capacitatea de a-și auto-regla propria învățare și își poate identifica și gestiona singur emoțiile, fiind capabil să comunice astfel încât să aibă relații armonioase, în familie și societate. Totodată îi este încurajată creativitatea încă din timpul educației timpurii și, ulterior, îi este susținută maturizarea înspre demersuri inovative și antreprenoriale. Beneficiarul educației dobândește un set de competențe diverse, pe care încearcă să le dezvolte permanent, începând cu educația timpurie și continuând pe tot parcursul vieții sale.

### 2. Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare

Fiecare om este diferit, fiind mai predispus la performanță într-un domeniu sau altul. Sistemul de educație asigură în permanență condițiile ca elevii și studenții să-și dezvolte propriul potențial, ajutându-i să exceleze în domeniile spre care au înclinație, dar și în domeniile aflate în aria lor de interes. De aceea, consilierea școlară, serviciile educaționale de sprijin de tipul „școala după școală”, portofoliul educațional și materiile opționale capătă o importanță mult mai mare în formarea, evaluarea și definirea parcursului școlar/universitar.

Infrastructura educațională este adecvată, oferind fiecărui elev/student șansa maximizării propriului potențial – de exemplu prin învățare experiențială, lucru în echipă etc. Pentru atingerea acestui deziderat, clasele/grupele sunt dimensionate și dotate astfel încât profesorii să poată acorda

atenția necesară fiecărui elev/student, oferindu-i contexte semnificative și motivante de învățare.

Întreg procesul de educație încurajează reflexia și învățarea ca valori practicate de-a lungul întregii vieți, atât de către elevi/studenti, cât și de către profesori.

### 3. Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale

În contextul declinului demografic, concomitent cu îmbătrânirea populației, trebuie să **motivăm și să ajutăm fiecare copil** în demersul de a-și maximiza potențialul. Investiția în educația timpurie este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a personalității fiecărui om, pentru succesul său educațional, împlinirea și integrarea sa socială. Ea devine cu atât mai importantă pentru copiii care provin din medii dezavantajate sau comunități sărace, cărora le lipsesc alternativele de dezvoltare personală. De aceea, oportunitățile de înscriere a copiilor într-o formă de educație timpurie, atât pentru nivelul ante-preșcolar, cât și cel preșcolar, sunt esențiale în dezvoltarea sustenabilă pe termen lung a comunităților.

În același timp, copiii și tinerii trebuie sprijiniți pentru a putea finaliza învățământul secundar superior, fie pentru a urma un traseu de învățământ terțiar, fie pentru a obține o calificare pentru inte-

grarea lor ulterioară pe piața muncii și în societate. O abordare incluzivă, de calitate, a întregului parcurs educațional este esențială și poate fi facilitată de **eliminarea barierelor de acces și participare pentru copiii din categorii dezavantajate**. Pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii este nevoie de măsuri care să permită identificarea, din timp, a situațiilor de risc, dar și de instrumente flexibile pentru corectarea acestora.

În scopul atingerii acestor deziderate, se asigură o infrastructură adecvată și suficientă, care să respecte cel puțin un set minimal de standarde (care includ nu doar caracteristicile spațiului interior, ci și ale spațiului exterior, dotările, personalul etc). Se adoptă un curriculum gândit în succesiune logică de la nivelul ante-preșcolar până la cel universitar, coerent și adecvat profilului divers al copiilor și specificului etapelor de dezvoltare a acestora, pentru întreg sistemul de educație. Este esențială asigurarea personalului didactic format astfel încât să poată aplica acest curriculum în diferite comunități și situații, pentru a răspunde adecvat unei mari diversități de elevi/studenti, cu profiluri, nevoi și aspirații proprii.

### 4. Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație

Societatea recunoaște rolul și importanța profesorilor pentru formarea viitorilor cetățeni.

Cadrele didactice, indiferent de ciclul de studiu la care predau, sunt absolvenți de studii universitare. Formarea inițială a tuturor cadrelor didactice include etape de mentorat, o perioadă de practică de minim șase luni și un proces riguros de selecție. În predarea la clasă, cadrele didactice beneficiază de contribuția/ajutorul unor specialiști (consilieri, psihologi, profesori de sprijin, logopezi etc.) și au acces la programe de formare continuă de calitate, adecvate nevoilor acestora și ale comunității educaționale. Acestea le permit să fie la curent cu ultimele schimbări din practica pedagogică și să îndeplinească multiplele roluri care le revin, în școală și comunitate.

Pe termen mediu, este necesar un sistem integrat de management al carierei didactice. Într-un astfel de sistem, cadrele didactice cu performanțe deosebite sunt stimulate, iar cele cu carențe în activitate sunt ajutate și trec printr-o etapă intermediară de sprijin didactic pentru ca, ulterior, să fie identificate, dacă este cazul, soluții individuale, onorabile, de reorientare profesională sau ieșire din sistem.

### 5. Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient

Finanțarea educației se face în raport cu viziunea și strategia asumate, precum și cu

performanțele înregistrate și nevoile existente, ținând cont de descentralizarea sistemului educațional și capacitatea autorităților publice locale de a susține educația fără a afecta calitatea acesteia. Se asigură finanțare pentru resurse de învățare și pentru infrastructură educațională, conform standardelor naționale, inclusiv pentru extinderea cu prioritate a infrastructurii către acele zone în care cea existentă este insuficientă sau neadecvată. Finanțarea asigură resursele de învățare și infrastructură adecvate pentru elevii/studentii cu diverse forme de dizabilitate sau cu cerințe educaționale speciale. Finanțarea este corelată cu obiectivele formulate la nivel național și cu cele asumate de fiecare instituție de învățământ. Sistemul de finanțare cuprinde mecanisme de compensare care, indiferent de algoritmul de finanțare folosit, garantează alocarea de resurse suficiente pentru a acoperi nevoile locale.

### 6. Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev

Se asigură echitatea în sistem, la nivel de acces, participare și finalizare. Se dorește reducerea pierderilor din sistem (abandon școlar, părăsire timpurie a școlii, absentism).

Fiecare elev/student contează (indiferent de vârstă, mediu socio-economic, nevoi speciale sau de religie, etnie, opțiuni politică, orientare sexuală), iar formarea fiecăruia este esențială pentru viitorul României. Pentru aceasta trebuie să existe un grad suficient de autonomie instituțională în gestiunea resurselor, în funcție de nevoile beneficiarilor și de tipul comunității deservite, dar bazat pe standarde minime de calitate și garantarea unor trasee educaționale personalizate și flexibile.

Suplimentar, există programe naționale de sprijin pentru elevii și studenții din medii dezavantajate, iar școlile care deservește preponderent comunități sărace au acces la resurse suplimentare, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii.

## 7. Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație

Tinerii beneficiază de posibilitatea de a alege o parte a materiilor, activitățile extra-curriculare și alte forme de educație complementare utile. În urma consilierii, aceștia au posibilitatea de a opta pentru trasee vocaționale, profesionale sau teoretice, în funcție de domeniul spre care au înclinație, fără a suferi de pe urma unor bariere neacademice în accesul către un ciclu superior de educație

sau către un alt traseu. Le va fi clar explicat ce parcurs educațional pot urma în funcție de alegerea lor și care sunt beneficiile și costurile fiecărei opțiuni. Astfel, rutele educaționale sunt flexibile și asigură maximizarea potențialului individual, iar consilierea asigură cadrul necesar luării deciziilor informate privind viitorul lor.

Sunt stabilite mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă ca structură, competențe și abilități cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și formare continuă.

Pentru maximizarea flexibilității sistemului, elevii și studenții beneficiază de posibilitatea evaluării cunoștințelor dobândite în afara sistemului educațional formal. Evaluarea învățării efective este centrată pe o logică a dezvoltării *de facto* a abilităților și competențelor și nu pe una a duratei participării formale.

## 8. Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale

Programele de mobilitate sunt o componentă esențială la toate nivelurile de în-

vățământ, atât pentru elevi și studenți, cât și pentru profesori, cercetători și personalul administrativ. Elevii din educația secundară superioară și studenții din învățământul terțiar au acces la semestre de studiu/cercetare în alte țări. Profesorii și cercetătorii din România beneficiază de diferite programe de formare și/sau predare, respectiv cercetare, în școli, universități și laboratoare de cercetare europene/internaționale.

Parteneriatele interinstituționale internaționale permit organizarea de programe în co-tutelă, inclusiv sub regimul Universităților Europene. Un număr ridicat de studenți și profesori străini sunt activi în universitățile românești și un număr proporțional cu cel al altor state europene de studenți și profesori români beneficiază de mobilități în universități, centre de cercetare și companii internaționale, din afara României. În învățământul terțiar este o regulă ca programele de masterat să fie predate și într-o limbă de circulație internațională. Dezvoltarea curriculară ia în calcul evoluțiile științifice și tendințele din mediul internațional.

România participă la programele europene de mobilitate cu o pondere din totalul beneficiarilor proporțională cu greutatea sa demografică în cadrul Uniunii Europene. În acest sens sunt atinse **țintele minime de mobilitate prestate: de 20% la nivel de licență și mas-**

**terat, și de 90% pentru studiile doctorale. Simultan, cel puțin 5% din programele de studiu sunt derulate în comun cu alte universități europene sau internaționale. De asemenea, entitățile de educație și cercetare românești accesează minimum 4% din totalul alocării de fonduri europene, pentru întărirea cooperării universitare și pe domeniul cercetării.**

## 9. Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor

Elevii au capacitatea de a înțelege un text complex, inclusiv cu caracter juridic sau economic, în momentul finalizării educației secundare. Absolvenții acestui nivel de studiu au capacitatea de a căuta și de a selecta informațiile de care au nevoie, în mod autonom, cu ajutorul Tehnologiei Informaticii și Comunicării (TIC). Au capacitatea de a le utiliza în siguranță, precum și de a se orienta în privința dezvoltării și educației lor ulterioare, optând pentru programe de formare necesare în cariera dorită. În mod concret, tinerii își dezvoltă competențe cheie necesare pe parcursul întregii vieți.

Sistemul educațional deține infrastructura și dotările necesare, precum și parteneriate cu mediul privat, sau programe extra-curriculare care facilitează atingerea acestor obiective.

## **10. Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional**

Întreg parcursul educațional are la bază dezvoltarea gândirii critice și creativității fiecărui copil. Etica și integritatea sunt valori care se cultivă și respectă pe tot parcursul educațional, existând regulamente clare care prevăd consecințele nerespectării acestor valori pentru toți cei implicați. Cultura integrității se transmite atât prin comportamente și norme instituționale, cât și prin repere curriculare.

## **11. Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe inovație**

Funcționarea performantă a unui sistem modern de învățământ beneficiază de un management profesionalizat, capabil să implementeze, monitorizeze și să ofere feedback politicilor publice din educație, în toate unitățile de învățământ. Implicarea părinților, a asociațiilor de elevi, a sindicatelor și a sectorului privat în deciziile școlilor este o caracteristică naturală a sistemului, iar în învățământul terțiar normalitatea este reprezentată de implicarea studenților ca parteneri egali în toate procesele

decizionale, alături de angajatori și reprezentanți ai societății în ansamblu. Profesionalizarea managementului educațional și promovarea unei guvernante orientate spre integritate, calitate și echitate implică crearea de programe de formare inițială și continuă pentru managerii din educație, selectarea acestora prin concurs și separarea managementului economic-administrativ al școlilor de cel educațional.

## **12. Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată**

Capacitatea managerilor de a asigura o administrare eficientă a instituțiilor de învățământ este determinată de profesionalismul managerilor educaționali, de alocarea de resurse, dar și de cadrul legislativ existent. Acesta din urmă este stabil, permite planificarea pe termen lung, minimizează birocrăția și încurajează inițiativa și autonomia fără a periclita calitatea actului educațional. El evită existența de „zone gri” în care responsabilitățile administrative nu sunt clar definite, existând viduri legislative sau suprapuneri de responsabilitate. În acest sens, un obiectiv central al guvernantei politice a întregului sistem este limitarea, până la eliminare, a intervențiilor și schimbărilor care nu sunt fundamentate pe date și studii de impact.

# STRUCTURA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL. SCENARII PROPUSE



## Descrierea sistemului de educație din anul 2030 conform scenariului 1

### Educația timpurie:

Educația **ante-preșcolară** se adresează copiilor de 0-2/3 ani și se derulează în creșe și centre de zi. Deși nu este obligatorie, are un rol important în dezvoltarea fiecărui copil și facilitează compatibilizarea vieții de familie cu activitatea profesională. În afara rețelei de creșe de stat (care trebuie extinsă semnificativ până în anul 2030), statul încurajează dezvoltarea de creșe/centre de zi în cadrul marilor angajatori (de stat sau privați), centre care oferă inclusiv servicii de educație ante-preșcolară cu program prelungit.

Activitatea din creșe/centre de zi este axată atât pe servicii de educație timpurie, cât și pe servicii de îngrijire a copilului, pe dezvoltarea și stimularea motrică, emoțională și verbală a acestuia. Este derulată de personal de îngrijire și personal specializat (educatori-puericultori, psihologi, medici și asistente medicale), cu studii terțiare, în spații comune, cu servicii medicale și de triere bine organizate (de exemplu, vaccinarea obligatorie a copiilor este

verificată), cu servicii psihologice, de logopedie și educație parentală.

**Evaluarea** constă în observarea dezvoltării copilului și compararea acesteia cu ținte de dezvoltare specifice vârstei. Odată cu rezultatele acestor evaluări **debutează și înregistrarea progresului elevului în portofoliul său educațional**.

Educația **preșcolară** se adresează copiilor cu vârste între 3 și 6 ani. Ea se desfășoară în grădinițe, care urmăresc dezvoltarea motrică, emoțională, verbală și socială a copilului, precum și crearea contextului pentru joc/joacă cu caracter aplicat. Activitatea este asigurată prin educatoare cu studii terțiare, formate în cadrul unor programe de licență specifice. Toate grădinițele oferă opțiuni de program prelungit și au servicii suport, asigurate de logopezi, psihologi și medici, pentru a garanta dezvoltarea armonioasă a copiilor, reducerea inechităților și sprijinirea părinților în activitatea parentală. Se face o **evaluare** de parcurs a dezvoltării copilului și se comunică cu părinții pe marginea rezultatelor acestora. Progresul copiilor este inclus în portofoliul lor educațional.

## Învățământul primar

**Învățământul primar** este o formă de educație teoretică (cu trimitere la elemente din practică), care se desfășoară sub îndrumarea unui învățator pentru fiecare clasă, cu profesori pentru anumite discipline. Are o durată de cinci ani<sup>3</sup> și începe la vârsta de 5 sau 6 ani. Abordările educaționale au un caracter integrat, fiind bazate pe observație, pe explorarea în detaliu a mediului înconjurător și pe activități specifice obiectivelor educaționale subsumate profilului absolventului de ciclu primar. În procesul educațional, accentul cade pe dezvoltarea capacității de a lucra, singur sau în echipă, pentru executarea de sarcini școlare simple, a competenței de a citi și a înțelege texte simple, a competenței de a funcționa autonom acasă sau la școală și de a înțelege anumite concepte de bază importante pentru funcționarea în societate (respectul, toleranța, drepturile de bază etc.).

Activitatea didactică din învățământul primar este derulată de personal format din învățători, profesori pentru diverse discipline (inclusiv din domeniul limbilor străine, educației fizice/sportului și artelor). Cadrele didac-

tice au absolvit învățământul superior și beneficiază de formare continuă de calitate. Sunt sprijiniți în activitatea lor de un număr suficient de consilieri școlari, profesori de sprijin, mentori etc. În fiecare școală există personal medical. Consilierii școlari sprijină demersuri importante pentru sistemul de educație cum ar fi: prevenirea abandonului școlar, educația parentală, prevenirea violenței și bullying-ului, orientarea în carieră etc.

În procesul de **evaluare** sunt utilizate testările pe bază de calificative, cu ajutorul cărora, în fiecare an, se evaluează dezvoltarea elevului, cu informarea părinților cu privire la progresele făcute de elev. Există evaluări continue și standardizate la clasă, precum și evaluări anuale, cu subiecte naționale, axate pe competențele cheie, standardizate și comparabile la nivel național. Acestea din urmă au rolul de a oferi repere esențiale atât în activitatea didactică a învățătorilor, cât și pentru părinți sau pentru unitatea de învățământ, în sensul îmbunătățirii serviciilor educaționale. Totodată, ele vor fi interpretate la nivel național pentru a fundamenta politicile educaționale în domeniu. Progresul copiilor este inclus în portofoliul lor educațional alături de alte mențiuni privind competențele dobândite în

<sup>3</sup>Începe cu clasa pregătitoare și continuă cu clasele I-IV.

urma unor activități de educație non-formală sau informală.

## Învățământul secundar inferior

**Învățământul secundar inferior** sau **gimnazial** este tot o formă de educație teoretică și include patru ani de studiu (clasele V-VIII). Materiile sunt predate de profesori de specialitate, cu o parte a curriculumului având caracter interdisciplinar. Această formă de educație este comprehensivă și este completată de o gamă largă de activități extra-curriculare organizate sau facilitate de școli, pentru a fructifica dezvoltarea de interese diverse în rândul copiilor.

Activitatea didactică din învățământul gimnazial este derulată de profesori, absolvenți de studii superioare calificați în una sau mai multe arii disciplinare și cu o pregătire pedagogică extensivă. Aceștia sunt sprijiniți în activitatea lor de un număr suficient de consilieri școlari, profesori de sprijin, mentori etc.

**Evaluarea** continuă combină teste, activități practice și observarea elevului. Se introduce notarea clasică. Există teze standardizate naționale, semestriale, cu bareme de corectare clare, axate pe competențele cheie. Rezultatele tezelor vor fi avute în vedere în calculul mediei de repartizare a elevilor către în-

vățământul secundar superior. Școlile cu diferențe semnificative între notarea curentă la clasă și rezultatele lucrărilor scrise semestriale vor intra sub monitorizare, pentru a garanta corectitudinea evaluărilor și pentru a sprijini cadrele didactice în demersul de a-și îmbunătăți activitatea la clasă, în raport cu nevoile fiecărui elev. Progresul copiilor este inclus în portofoliul lor educațional alături de mențiuni privind competențele dobândite în urma unor activități de educație non-formală sau informală și de observațiile consilierilor școlari.

**Tranziția** spre ciclul următor se desfășoară, după finalizarea clasei a VIII-a, după cum urmează:

- Consilierul școlar va face o recomandare adițională, pentru fiecare elev în parte, de încadrare în educația secundară superioară, în baza unui examen psihometric. Ea se comunică, în scris, precum și printr-o discuție individuală, elevului și părinților. Această recomandare are un caracter orientativ în stabilirea opțiunilor celor mai potrivite profilului fiecărui elev la tranziția către ciclul următor și se include în portofoliul educațional al elevului;
- Evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a va include un test standardizat

național, acoperind materiile de bază. Rezultatele obținute la această evaluare se includ în portofoliul educațional al elevului;

- Repartizarea în învățământul secundar superior se face, pentru fiecare elev, în baza opțiunilor exprimate de părinți și a mediei aritmetice formate din: 33% media probelor de la examenul final, 33% media tezelor naționale din gimnaziu și 33% media generală în clasele V-VIII. În cazul învățământului vocațional sau profesional, unitățile de învățământ pot organiza probe de aptitudini, anterior repartizării computerizate.

## Învățământul secundar superior

Învățământul secundar superior se poate derula în colegii naționale/licee teoretice, licee vocaționale și licee profesionale pentru elevii claselor IX-XII. Există **trei rute** distincte: teoretică, vocațională (militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic) și profesională. Fiecare rută are multiple specializări teoretice, educația are un accent parțial interdisciplinar la nivel de abordare curriculară și se derulează în contexte de învățare diverse, care să stimuleze creativitatea, spiritul critic și dorința de explorare/investigare a elevului. Se pune accent pe aplicații practice, proiecte și activități derulate în echipă.

Atât ruta profesională, cât și cea vocațională au o orientare practică și se pot derula parțial la potențiali angajatori sau instituții relevante (de exemplu, pentru filiera vocațională: cluburi sportive, săli de concert etc.). O mare parte dintre liceele profesionale au regim dual, în funcție de posibilitățile specifice fiecărei regiuni în parte. În educația profesională non-duală și în cea vocațională, procesul educațional se derulează atât în școală, cât și la locurile de muncă sau în spații speciale de practică.

Cadrele didactice din ambele filiere au absolvit învățământul terțiar, având o formare disciplinară într-unul sau mai multe domenii și o pregătire pedagogică de specialitate. Suplimentar, cadrele didactice din învățământul profesional beneficiază de stagii de formare în economia reală. Există servicii suport în toate instituțiile de învățământ secundar superior, inclusiv servicii de consiliere, orientare în carieră și de sprijin remedial.

Pentru filiera teoretică, **evaluarea** continuă se face în clasă, prin teste, activități, teze și exerciții aplicate. Pe ruta profesională/vocațională, doar o parte din evaluarea continuă se realizează în clasă, prin teste, activități, teze și exerciții aplicate. O bună parte din evaluare se derulează la angajatori/locuri de practică, prin activități aplicate supravegheate sau prin probe vocaționale (de exemplu, pentru filiera artistică).

**Transferul** între cele trei filiere ale învățământului secundar superior se poate face anual, în baza unor examene competitive, în funcție de numărul de locuri existente înainte de atingerea capacității maxime de școlarizare. Testele sunt comprehensive, axate pe testarea competențelor necesare pentru a efectua transferul și nu pot fi limitate prin condiții suplimentare. Testele vor permite inclusiv schimbarea anului de studiu (de exemplu, pierderea/câștigarea unui an) și vor fi deschise și elevilor care doresc să „sară” un an de studiu în aceeași filieră (indiferent de an), având această capacitate. Transferurile nu se pot face în clasa a IX-a sau după începutul clasei a XII-a.

Finalizarea a trei ani în educația profesională sau a patru ani în cea vocațională/teoretică conferă elevului o **calificare de nivel 3** și acces direct pe piața muncii. Elevii din educația profesională au trei opțiuni la finalul clasei a XI-a:

- a) continuarea studiilor în cadrul aceluiași liceu (clasa a XII-a) pentru participarea la un bacalaureat aplicat, care le oferă apoi acces la calificări profesionale de nivel 5 (terțiar non-universitar) și 6 (licență profesională);
- b) continuarea studiilor în cadrul aceluiași liceu (clasa a XII-a) pentru a accede în educația postliceală (calificare nivel 4);

- c) înscrierea într-un program de pregătire adițională, cu durata de 1 an, derulat în cadrul unui colegiu/liceu teoretic pentru participarea la bacalaureatul teoretic.

**Tranziția** către următorul ciclu de studii poate lua mai multe forme. Evaluarea finală este centrată pe două tipuri de bacalaureat:

- **Bacalaureat teoretic** pe bază de materii și conținut disciplinar, pe care îl pot susține absolvenții rutei teoretice sau absolvenții rutei vocaționale. El poate fi susținut și de absolvenții rutei profesionale care au urmat programul de pregătire adițională. Bacalaureatul teoretic conferă acces ulterior la ciclul de licență pe filieră teoretică;

- **Bacalaureat aplicat** care include un număr limitat de materii și probe de ucenicie specifice pentru filiera profesională absolvită. El conferă dreptul de acces ulterior la învățământul terțiar non-universitar (colegii cu durată de 2 ani) și apoi la ciclul de licență filiera profesională (cu durată suplimentară de 1-2 ani).

În ambele tipuri de bacalaureat, elevii au posibilitatea de a alege o mare parte din probe, dintr-o listă predefinită de opțiuni disponibile, în funcție de specializarea de studiu. Absolvenții

rutei teoretice/vocaționale care nu promovează bacalaureatul teoretic au posibilitatea de a intra într-un program de pregătire adițională similar cu cel oferit elevilor din filiera profesională care urmăresc obținerea unui bacalaureat teoretic.

## Învățământul terțiar

Învățământul terțiar este construit, din punct de vedere al structurii, în baza elementelor comune agreate prin Procesul Bologna și a elementelor proprii statelor din Spațiul European al Învățământului Superior. Accesul în oricare formă de studiu de licență se face în baza bacalaureatului, cu posibilitatea organizării de testări suplimentare de către universități.

În conformitate cu direcțiile de dezvoltare ale Spațiului European al Învățământului Superior, există educație terțiară non-universitară sub forma unor programe de doi ani derulate în colegii universitare (așa numitul *short cycle*). Acestea oferă o calificare de nivel 5 și permit accesul pe piața muncii pentru anumite profesii care necesită un nivel de calificare superior educației secundare. Educația universitară pe toate ciclurile se desfășoară în universități autorizate sau acreditate, publice și private, care îndeplinesc o serie de standarde de calitate și sunt reevaluate în mod regulat.

Pentru toate programele de învățământ terțiar, cadrele didactice sunt persoane care au finalizat studiile de licență și de master și – pentru titularii de curs – doctorale. Avansarea în carieră pentru cadrele didactice universitare ține cont de o evaluare a competențelor pedagogice. Universitatea oferă programe de formare continuă în domeniul educației care să ajute la obținerea de performanță în zona de predare/învățare. Adițional, există servicii de consiliere în carieră, consiliere psihologică și programe remediale în toate universitățile.

În cadrul ciclului de **licență**, există filiere teoretice (care includ sub-filiiere vocaționale) și filiere profesionale, cu învățare derulată în clasă sau preponderent în mediul de lucru (programe *sandwich* – de tip dual), cu accent pe capacitatea de a executa activități complexe, a cerceta și a inova. Licențele profesionale pot avea o durată de aproximativ trei ani și pot fi compuse din studii de doi ani derulate în cadrul unui colegiu universitar, la care se adaugă un al treilea an dedicat pregătirii unei lucrări de licență aplicate. Structural, regimul programelor de licență profesională sau vocațională include minimum un an de practică completă derulat în afara instituției, care va fi și anul de pregătire a licenței.

**Evaluarea** se derulează prin metode adec-

vate competențelor urmărite de obiectivele de învățare (de exemplu, probe teoretice, proiecte de cercetare, teste în clasă etc.). Există în paralel un sistem aplicat de evaluare, derulat la locul de practică. Acesta din urmă are o pondere mai mare în cadrul licențelor profesionale. **Transferul** între instituții și specializări se face în baza unui sistem de examinare decis de fiecare universitate în parte. **Tranziția** spre masterat se face în urma finalizării studiilor de licență și în baza unui sistem de examinare decis de fiecare universitate, conform cadrului legal. Absolvenții de studii postliceale, deși obțin o calificare de nivel 5, nu au acces la studiile de masterat și doctorat și nici acces direct la licență, fiind obligatorie promovarea uneia dintre formele de bacalaureat (fără a mai fi necesară parcurgerea de cursuri suplimentare, dacă cel vizat nu consideră necesar).

Ciclurile de **master și doctorat** păstrează un caracter orientat spre cercetarea științifică – cu excepția masteratelor profesionale și pedagogice – și sunt armonizate cu recomandările europene. Condițiile de admitere și organi-

zarea internă sunt decise de către universități, cu respectarea legislației și a cadrului general de asigurare a calității. **Evaluarea** se face preponderent în baza unor proiecte de cercetare, iar în cazul doctoratului, acestea iau forma unei teze de doctorat. În cadrul masteratelor profesionale, un proiect în sectorul de activitate poate lua locul celor de cercetare. Lucrările majore (licență, disertație) sunt trecute în mod obligatoriu prin soft-uri anti-plagiat și listate în baze de date publice, cu respectarea legislației în vigoare.

Pentru toate ciclurile de studiu asociate învățământului terțiar, se stabilesc ținte minime de mobilitate de 20% la nivel de licență și masterat și de 90% pentru studiile doctorale. Simultan, cel puțin 5% din programele de studiu sunt derulate în comun cu alte universități europene sau internaționale, iar universitățile românești participă la programe de cooperare globală ale Uniunii Europene. Universitățile românești sunt reprezentate în cadrul rețelelor europene de universități create în urma Consiliului European de la Göteborg din 2017.

## Descrierea sistemului de educație din anul 2030 conform scenariului 2

Un scenariu alternativ pornește de la premisa corelării nivelurilor școlare cu etapele de dezvoltare a copilului.

### Educația timpurie

Într-o primă etapă, opțională, regăsim învățământul **ante-preșcolar**, derulat până la vârsta de 3 ani. Acest nivel are atât rol de îngrijire a copilului, cât și rol educațional, de formare a abilităților potrivite vârstei. Dezvoltarea este axată preponderent pe abilități motrice și afective, precum și pe capacitatea de comunicare verbală. Educația ante-preșcolară se derulează în creșe sau centre de zi (adesea situate în incinta locului de muncă, fiind dezvoltate în parteneriat cu angajatorii). Centrele de zi și creșele au personal specializat pentru toate nevoile de dezvoltare ale copilului (educatori-puericultori, psihologi, medici și asistente medicale, logopezi) și oferă o serie de servicii suport precum educație parentală, medicină pediatrică primară etc.

**Evaluarea** constă în observarea dezvoltării copilului și compararea acesteia cu ținte de

dezvoltare specifice vârstei. Odată cu rezultatele acestor evaluări **se începe înregistrarea progresului elevului în portofoliul său educațional**, cu observații despre potențiale întâzieri de dezvoltare și recomandări.

Primul nivel de educație cu o masificare cvasi-totală (cuprinde aproape întreaga colectivitate de copii de vârstă relevantă) este cel **preșcolar**. Acesta cuprinde copiii cu vârsta de 3-6 ani și este axat preponderent pe dezvoltarea abilităților verbale, cognitive, de relaționare, emoționale și motrice adecvate vârstei. Aspectele educaționale și formative ocupă o parte mai mare a timpului petrecut de copil în cadrul instituției de învățământ preșcolar. Metodele educaționale sunt potrivite vârstei și includ jocuri de rol, activități independente sau de echipă sprijinite de un adult și lecții derulate în natură.

Cadrele didactice sunt absolvente de învățământ pedagogic și beneficiază de sprijinul unor consilieri, logopezi, asistenți sociali și al altor tipuri de personal auxiliar.

**Evaluarea** este în continuare observațională. Rezultatele evaluării sunt comunicate

părinților și, cu ajutorul consilierilor, sunt folosite pentru a fundamenta planuri remediale pentru copiii care prezintă probleme în atingerea nivelului de dezvoltare specific vârstei. Toate observațiile educatorilor și consilierilor sunt înregistrate în portofoliul educațional.

## Educația primară

**Educația primară** este adresată copiilor cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani și include șase clase. Se desfășoară în școli aflate în proximitatea domiciliului tutorelui legal al copilului, fiind limitată gruparea în baza abilităților în sectorul public, pentru reducerea pe cât posibil a segregării sociale. Educația primară acoperă o perioadă formativă, corespondentă tranziției spre adolescență și pubertate. Se desfășoară sub îndrumarea unuia sau a mai multor învățători de clasă, cu sprijinul unor profesori specializați și al unor asistenți și consilieri angajați de către școală. Toate cadrele didactice beneficiază de educație pedagogică de specialitate la nivel universitar. Un nivel similar de pregătire îl au consilierii școlari.

Achizițiile cognitive, sociale, emoționale sunt complexe și acoperă o bună parte a formării de bază a viitorului adult. Copilul este familiarizat cu modul de funcționare a societății

și a principalelor ocupații, atât prin vizite de studiu, cât și prin observații derulate sub îndrumarea cadrului didactic. **Evaluarea** se face atât prin teste și examene, cât și prin evaluarea observațională din partea cadrului didactic. Notarea se face cu ajutorul calificativelor de progres care vor monitoriza atingerea competențelor planificate în cadrul curriculumului. Calificativele de progres vor fi comunicate părinților și notate în portofoliul educațional al copilului. **Tranziția** spre învățământul secundar inferior se va face fără vreo selecție suplimentară, de regulă în cadrul aceleiași școli.

## Educația secundară inferioară

**Educația secundară inferioară** sau **gimnazială** are o durată de 3 ani și este destinată copiilor cu vârsta cuprinsă între 12 și 15 ani. Perioada corespunde adesea cu pubertatea și cu partea inițială a adolescenței, în care copiii au un nivel crescut de autonomie, nevoi sociale și emoționale complexe.

Structural, educația gimnazială este comprehensivă și nediferențiată. Poate fi organizată atât în instituții specializate, cât și în școli generale (alături de educația primară) sau în colegii și licee (alături de educația secundară superioară). Copiii participă la educația secundară inferioară în școlile aflate în proximitatea

domiciliului tutorilor legali, atunci când acest lucru este posibil. Excepții se consideră educația gimnazială specializată (de exemplu, cu predare intensivă într-o limbă străină) sau comunitățile rurale unde nu există decât școli primare. Educația de la acest nivel este completată de o gamă largă de activități extracurriculare organizate sau facilitate de școli, pentru a fructifica dezvoltarea de interese diverse în rândul copiilor, alături de o paletă variată de module opționale. Există o serie de obiective de învățare descrise în termeni de competențe, iar notarea clasică este introdusă.

Cadrele didactice au absolvit învățământul superior și au formare atât disciplinară (pe una sau mai multe discipline), cât și pedagogică de specialitate. Consilierii școlari și personalul-suport beneficiază de formare de specialitate, tot la nivel terțiar.

**Evaluarea** pe bază de competențe implică comunicarea rezultatelor școlare către copii și părinți și utilizarea lor pentru intervenții punctuale destinate ameliorării rezultatelor educaționale ale copilului. Evaluarea se desfășoară prin teste, observație și notarea rezultatelor activităților de grup. Se oferă feedback copilului cu privire la progresul școlar, iar cadrele didactice sunt pregătite să identifice și să intervină acolo unde există nevoi educaționale speciale. Progresul copiilor este inclus în portofoliul lor

educațional, alături de mențiuni privind competențele dobândite în urma activităților extracurriculare asigurate de către școală și de observațiile consilierilor școlari.

**Tranziția** spre ciclul următor se face în baza unui examen general standardizat – care acoperă curriculum-ul fundamental –, a opțiunilor elevului (decise în baza recomandării unui consilier școlar) și a unor interviuri organizate cu comisii de admitere ale școlilor din următorul ciclu sau a unor testări specifice, în cazul învățământului profesional și vocațional.

## Învățământul secundar superior

**Educația secundară superioară** are o durată de 3 ani și este destinată copiilor cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani. Perioada corespunde adolescenței, a începutului maturității și a emancipării legale a copilului. Această formă de educație este diferențiată pe profiluri distincte, existând trasee teoretice, profesionale și vocaționale. Toate durează trei ani și au competențe diferențiate. Pentru educația profesională și cea vocațională, 50% din educație se derulează sub îndrumarea unui potențial angajator în regim dual.

Cadrele didactice au absolvit învățământul superior și au formare atât disciplinară (pe una sau mai multe discipline), cât și pedagogică de

specialitate. Consilierii școlari și personalul suport beneficiază de formare de specialitate, tot la nivel terțiar. Cadrele didactice din educația profesională și vocațională au o experiență de formare complementară, derulată în cadrul unei companii sau instituții relevante pentru domeniul de studiu. Simultan, tutorii de practică din cadrul companiilor sau instituțiilor care găzduiesc elevi în stagii de practică, participă la module de formare pedagogică oferite gratuit de către stat.

**Evaluarea** se face prin examene, observație și proiecte individuale sau de echipă pentru educația teoretică și, complementar, prin evaluarea oferită de tutorele de practică (educație profesională) sau îndrumător (educație vocațională). Competențele atinse sunt trecute în portofoliul educațional, alături de o evaluare a unui consilier de inserție pe piața muncii la finalul clasei a XII-a.

**Transferul** între instituții se face, în limita locurilor disponibile, în baza unui test care poate fi susținut înainte de începerea anului școlar.

**Tranziția** către învățământul superior se face în baza rezultatelor unui examen de bacalaureat care acoperă materiile de bază (limba și literatura română, matematică, o limbă străină) la nivelul trunchiului comun minim oferit pentru toate cele trei trasee. Suplimentar, elevii au un număr de trei probe la

alegere, inclusiv probe practice derulate în cadrul unei companii sau instituții de profil. Universitățile au dreptul de a cere candidaților participarea la anumite probe ale bacalaureatului, din rândul celor aflate la alegere, pentru că nota obținută va fi avută în vedere în procesul de admitere. Elevii vor avea acces la criteriile de admitere cel târziu cu doi ani școlari înainte de perioada de admitere.

Alternativ, elevii pot opta pentru participarea la bacalaureatul internațional, care este recunoscut pentru admitere de către universitățile românești. Fiecare universitate are obligația de a anunța condițiile de admitere bazate pe bacalaureatul internațional.

Elevii care nu au promovat nicio formă de bacalaureat au acces la studii postliceale de doi ani, perioadă în care beneficiază gratuit și de un program de pregătire suplimentară pentru bacalaureat. Studiile postliceale complete oferă acces facilitat către programe de ciclu scurt sau licență dacă pe durata acestuia beneficiarul reușește și promovarea examenului de bacalaureat.

## Învățământul terțiar

**Învățământul terțiar** este construit, din punct de vedere al structurii, pe baza elementelor comune agreeate prin Procesul

Bologna și a elementelor proprii statelor din Spațiul European al Învățământului Superior și oferă flexibilitate sporită pentru studenți în alegerea traseelor curriculare și în personalizarea învățării. Astfel, se introduc programe cu componentă de formare majoră și minoră, în care o treime de credite pot fi contractate din altă specializare decât cea principală a domeniului de studiu. Statul acoperă cheltuielile de formare pentru un număr de locuri, în corelație cu nevoile economiei și ale societății, indiferent de specializările alese de către studenți.

Există programe de ciclu scurt (2 sau 3 ani) de pregătire avansată în anumite domenii tehnice, cu posibilitatea continuării studiilor cu o licență.

Pentru toate programele de învățământ terțiar, cadrele didactice sunt persoane care au finalizat studiile de licență și de master și – pentru titularii de curs – studiile doctorale. Avansarea în carieră pentru cadrele didactice universitare ține cont și de o evaluare a competențelor pedagogice, în completarea evaluării performanței științifice. Universitatea oferă programe de formare continuă în domeniul educației care să ajute la obținerea de performanță în zona de predare/învățare. Adicional, există servicii de consiliere în carieră, consiliere psihologică și programe remediale în toate universitățile.

**Evaluarea** se derulează prin metode adecvate competențelor pe care le urmăresc (de exemplu, probe teoretice, proiecte de cercetare, teste în clasă etc.).

**Transferul** între instituții și specializări se face în baza unui sistem de examinare decis de fiecare universitate în parte. Examinarea poate include recunoașterea învățării anterioare derulate în afara sistemului academic.

**Tranziția** spre masterat se face în urma finalizării studiilor de licență și în baza unui sistem de examinare decis de fiecare universitate, conform cadrului legal.

Universitățile dobândesc un grad sporit de autonomie în organizarea programelor de masterat și doctorat, cu respectarea prevederilor Procesului Bologna. Astfel, organizarea de noi programe poate fi aprobată de către Senatul Universității, alături de distribuția locurilor între programe. Statul organizează un sistem de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, detaliat pe domenii și programe de studiu. Universitățile care organizează un număr ridicat de programe cu rată redusă de inserție pe piața muncii specifică domeniului de studiu pot fi penalizate în cazul în care nu realizează reforme curriculare, de relaționare cu angajatorii sau de structură a ofertei de programe.

**TABEL 1 – PRINCIPALELE DIFERENȚE ÎNTRE SCENARII**

NIVEL EDUCAȚIONAL	SCENARIUL 1	SCENARIUL 2
Educație timpurie	Cele două scenarii au un concept similar de educație timpurie axată pe dezvoltarea de competențe specifice vârstei. Se introduce portofoliul educațional (păstrat pentru toate ciclurile).	
Învățământ primar și secundar inferior	<p>Ciclu primar și secundar de patru ani, alături de un an pregătitor.</p> <p>Evaluarea finală se face în baza unui examen, a mediei la clasă și a mediei tezelor unice standardizate.</p>	<p>Durata educației primare este de șase ani, cea a educației secundare inferioare de trei ani.</p> <p>În educația primară nu se acordă note sau calificative. Se păstrează portofoliul educațional.</p> <p>Tranziția se face prin intermediul unei testări standardizate, al recomandării unui consilier și al unui interviu sau al unor probe specifice învățământului tehnologic și profesional.</p>
Învățământ secundar superior	<p>Durata învățământului secundar superior este de patru ani.</p> <p>Absolvenții clasei a XI-a, ruta profesională, finalizează un program de pregătire adițională pentru a putea susține Bacalaureatul teoretic.</p> <p>Există <b>două tipuri de Bacalaureat</b> (teoretic și aplicat). Bacalaureatul aplicat permite accesul pe o rută de învățământ terțiar profesional.</p>	<p>Durata învățământului secundar superior este de trei ani, indiferent de forma de învățământ aleasă (teoretică, profesională, vocațională).</p> <p>Educația profesională are o pondere practică de 50%.</p> <p><b>Testul de finalizare a studiilor</b> este standardizat și transdisciplinar, dar cu accent pe conținutul profilului.</p> <p>Elevii pot alege trei probe, în funcție de opțiunile lor de studii universitare.</p> <p>Se recunoaște și bacalaureatul internațional.</p>
Învățământ terțiar	Există o rută de licență profesională compusă din educația oferită în colegiile universitare și un an de educație suplimentară folosit pentru susținerea licenței.	Ciclurile de licență, masterat și doctorat pot fi accesate de către toți absolvenții examenului de finalizare a studiilor secundare, indiferent de ruta urmată.

## OBIECTIVE SPECIFICE FIECĂREI ETAPE EDUCAȚIONALE

Obiectivele prezentate în continuare reprezintă direcții generale propuse pentru dezvoltarea sistemului de educație din România. Cele șapte rapoarte tehnice detaliază și activități propuse pentru anumite zone prioritare.



## 1. Obiectivele sistemului de educație timpurie 2018 - 2030

### Viziune sectorială

În 2030, România are un sistem de educație preșcolară și ante-preșcolară dezvoltat și adaptat diversității populației, cu o rată de cuprindere a colectivităților cu vârsta între 0 și 6 ani care variază între 30% pentru educația ante-preșcolară și 95% pentru învățământul preșcolar. Sistemul este echitabil și de calitate, pune copilul în centrul procesului educațional și are ca angajați profesioniști bine pregătiți și proactivi, buni practicieni, familiarizați cu teoriile psiho-pedagogice curente. Scopul central al sistemului este educarea și sprijinirea dezvoltării personale și profesionale a unor copii fericiți, autonomi, pozitivi și sănătoși, pregătiți pentru societatea secolului XXI. Sistemul se bazează pe o colaborare permanentă cu părinții, familia fiind un partener în formarea și educarea copiilor.

### Profilul copilului la finalizarea studiilor

Maria are 6 ani, este absolventă de educație timpurie. Ea este caracterizată printr-o capa-

itate de auto-reglare astfel încât să ajungă singură la o stare naturală de bine (echilibru cognitiv – socioemoțional). Este un copil creativ, fericit și cu un sentiment de siguranță fizică și emoțională, are noțiuni de bază despre sănătatea corpului și înțelege diferențele de gen. Simultan, Maria are deprinderi elementare de viață, în raport cu tot ceea ce este în jur (igienă, comunicare, socializare). Mai mult, Maria își cunoaște rădăcinile, comunitatea și înțelege modul în care acestea relaționează între ele. De asemenea, Maria are următoarele abilități și competențe:

- să se joace cu copiii, să se împrietenească cu alți copii, să dezvolte relații funcționale cu aceștia, dar și cu adulții cu care interacționează (părinți, profesori etc.);
- să mănânce și să se îmbrace singură, să își aranjeze lucrurile și să facă ordine în camera ei;
- să înțeleagă natura și mediul înconjurător;
- să facă adunări și scăderi simple;
- să folosească cuvinte de bază în limba en-

gleză sau într-o altă limbă de circulație internațională și să vorbească corect limba română;

- să urmeze exemplul adulților din viața ei;
- să aleagă între diverse opțiuni/variante de învățare, joacă, interacțiune și să se adapteze la cerințele societății, să folosească tehnologia;
- să fie un partener de discuție, alături de părinți și grădiniță, în chestiunile care o privesc;
- să înțeleagă ce îndatoriri are în familie și la grădiniță;
- să fie tolerantă, să îi pese de colegii ei, de animale și de natură;
- să înțeleagă într-o mare măsură valoarea banilor;
- să facă diferența între adevăr și falsitate, între realitate și fantezie.

### Obiective sectoriale

- O1.** Dezvoltarea unei rețele de creșe și alte servicii de educație timpurie ante-preșcolară autorizate/acreditate care să permită accesul a minimum 30% din copiii de 0-3 ani, până în 2030.

- O2.** Asigurarea condițiilor pentru generalizarea treptată a cuprinderii copiilor de 5, 4 și 3 ani în învățământul preșcolar și atingerea unui procent de 95% de cuprindere a copiilor până în 2025.

- O3.** Dezvoltarea unui cadru distinct de asigurare a calității educației timpurii și implementarea lui până în anul 2030, cu evaluarea lui periodică, la fiecare 5 ani. Acesta va include standarde minime privind spațiul educațional, dotările, activitatea psiho-pedagogică și activitățile suport (de exemplu, standarde privind îngrijirea, hrana copiilor, consilierea și serviciile medicale).

- O4.** Dezvoltarea, unificarea și creșterea calității sistemului de formare inițială și continuă a personalului didactic și de îngrijire din educația timpurie și implementarea lui începând cu 2021. Concomitent, se vor dezvolta și actualiza standarde de pregătire și standarde ocupaționale pentru personalul specific acestui nivel educațional, precum și mecanisme de creștere a atractivității carierei didactice în acest segment.

- O5.** Revizuirea permanentă a curriculumului, pentru adaptarea la cele mai noi și mai moderne abordări pedagogice folosite în educația timpurie la nivel global.

## 2. Obiectivele sistemului de învățământ de bază (primar și secundar inferior) 2018 - 2030

### Viziune sectorială

Sistemul de educație de bază este unul de calitate, cu participare universală, rată mică de abandon și care conferă dreptul efectiv de acces la nivelul secundar superior, pentru întreaga populație școlară. Învățământul de bază cuprinde durata studiilor până la momentul alegerii unei filiere de formare în vederea calificării. La absolvire, elevii beneficiază de existența de rute flexibile, potrivite profilului lor personal, validate în urma unui proces real de consiliere în care este implicată și familia acestora. Curriculumul obligatoriu și cel lăsat la decizia școlii asigură alfabetizarea funcțională a tuturor la un nivel care să garanteze formarea de cetățeni activi, care au un nivel crescut al calității vieții.

### Profilul copilului la finalizarea studiilor

La finalul învățământului de bază, Maria este confortabilă cu propria sa identitate, a trecut printr-un proces adecvat de consiliere și dezvoltare personală, știe ce i se potrivește mai de-

parte, are priorități și știe/ poate să și le urmărească. În școală, Maria a avut parte de un echilibru între cunoștințele teoretice și cele practice acumulate, putând să își consolideze singură comportamente de viață, utile oriunde va alege să învețe mai departe. Maria face parte dintr-o comunitate care valorizează educația și părinții ei au fost implicați în alegerea rutei educaționale potrivite pentru ea. Suplimentar, ea poate:

- să lucreze individual și în echipă pentru a atinge un obiectiv dat;
- să ia deciziile potrivite pentru sănătatea sa, inclusiv cu privire la alimentație;
- să interacționeze cu alte persoane de vârstă ei sau de vârste apropiate, precum și cu adulții cu care intră în contact;
- să înțeleagă modul în care funcționează comunitatea locală, națională și europeană și principiile guvernantei;
- să citească și să înțeleagă texte relativ complexe, fără probleme majore;

- să socotească și să rezolve probleme de matematică;
- să rezolve probleme cu care se confruntă la școală, în familie, în timpul liber;
- să ia decizii cu privire la propriul parcurs de învățare;
- să identifice legăturile dintre curriculumul școlar și viața reală și să transfere cunoștințele și competențele deprinse în/la școală în viața de zi cu zi;
- să dobândească cunoștințe de securitate cibernetică adaptate vârstei;
- să exceleze în domeniile în care are abilități sau talente deosebite/spre care simte o atracție;
- să poată utiliza tehnologia informației la un nivel adecvat vârstei.

### Obiective sectoriale

01. Implementarea, începând cu anul 2020, a unui nou curriculum centrat pe competențe, concomitent cu un proces de evaluare corelat cu acesta și cu un proces adaptat de formare a cadrelor didactice.

02. Reorganizarea evaluărilor de final de ciclu și a procesului de consiliere aferent evaluării, inclusiv printr-o standardizare a itemilor de evaluare periodică, utilizarea unor instrumente de verificare a acordării notelor și reducerea rolului examenului final în progresul dintre cicluri.

03. Utilizarea unor portofolii educaționale care să permită o mai bună monitorizare a evoluției copilului pe durata școlarizării. Portofoliul va fi generat automat, după completarea catalogului electronic, și va cuprinde note, evaluarea sumativă a elevilor pe întreg parcursul școlar, observațiile consilierilor școlari, finalizându-se cu obținerea unui profil și a unor recomandări de recuperare, dacă este cazul.

04. Îmbunătățirea rezultatelor obținute de România la testările internaționale standardizate cu clasarea țării noastre în primele 30 de state de pe mapamond, în cadrul testelor PISA, până în 2030.

05. Încurajarea inovării, a creativității și a inițiativei antreprenoriale în rândul elevilor, prin crearea de oportunități de stimulare a interesului acestora prin diverse experimente, proiecte și simulări.

- 06.** Dezvoltarea unui sistem de identificare a ariilor de performanță ale elevilor (de exemplu, identificarea talentelor în sport, artă, șah, abilități practice etc.) și de sprijinire a tuturor elevilor cu abilități și talente deosebite pentru a atinge excelența.
- 07.** Formarea cadrelor didactice pentru identificarea situațiilor de risc de abandon școlar și crearea instrumentelor necesare pentru gestionarea acestora (de exemplu, educația remedială, programe de școală după școală, consiliere școlară și parentală, măsuri de sprijin social etc.) astfel încât să se

contribuie la reducerea acestui risc. Implementarea acestora începând cu 2025.

- 08.** Dezvoltarea de servicii de consiliere pentru elevi, cu rolul de a facilita tranziția spre învățământul secundar superior. Rezultatele procesului de consiliere vor fi discutate cu cadrele didactice, părinții și elevii pentru a sprijini decizia acestora privind traseul educațional și profesional ulterior.
- 09.** Creșterea ratei de promovare a testării de la finalul educației gimnaziale la minimum 80%.

### 3. Obiectivele sistemului de învățământ secundar superior 2018 - 2030

#### Viziune sectorială

Sistemul de educație secundară din România este un sistem centrat pe nevoile elevului, adaptat nevoilor pieței muncii și ultimelor tendințe științifice, care formează profesioniști în toate meseriile de care România are nevoie și/sau tineri pregătiți pentru învățământul terțiar. Educația secundară se bazează pe un parteneriat echitabil, cu câștig

reciproc, între cei mai importanți actori care susțin acest tip de educație (autoritate locală, școală, angajator, elevi, părinți etc.), devenind, astfel, atractivă pentru toate părțile implicate. Educația vocațională și profesională incluzivă de calitate este un obiectiv prioritar pentru România, urmărit în mod distinct în cadrul educației secundare, care aduce valoare economică și reprezintă o alternativă la filiera teoretică, atractivă pentru elevi. Educația pro-

fesională se bazează pe analize economice și prognoze privind evoluția mediului economic, devenind un accelerator de dezvoltare al acestuia. Educația teoretică oferă bazele unei educații aprofundate de nivel universitar, facilitează dezvoltarea absolvenților pe planuri multiple și este centrată pe construirea de competențe transversale, sociale și analitice. Este corelată cu structura învățământului universitar și evoluțiile din economie și din societate.

#### Profilul tânărului la finalizarea studiilor

Andrei, absolventul de învățământ secundar superior, are capacitate de analiză și sinteză, lucrează bine într-un mediu multicultural, folosește tehnici de muncă intelectuală independent și manifestă comportamente competitive și colaborativ-construcitive, conștientizează importanța dezvoltării durabile și sustenabile și își ajustează proiecția asupra carierei și vieții în funcție de acestea.

Andrei este un tânăr responsabil, care deține abilități sociale bazate pe un sistem de valori în care crede și pe care le practică, are competențe tehnologice, digitale și de comunicare care îi permit să se adapteze la diferitele

schimbări pe care nu le poate iniția sau influența. Înțelege evoluțiile pieței muncii, pe care le integrează în alegeri personale de calitate, manifestă reziliență și o etică a muncii bazată pe valorizare socială. Știe că abilitățile antreprenoriale sunt importante și caută permanent să și le dezvolte, asumându-și o existență viitoare de adult creativ, orientat către soluții.

Damian, fratele lui Andrei, a finalizat educația profesională într-un domeniu tehnic. Este familiarizat cu domeniul de studiu și poate munci relativ autonom într-o fabrică modernă încă din prima zi de finalizare a studiilor. Este capabil să avanseze în carieră după aprofundarea unor noțiuni de management și este familiarizat cu organizarea muncii într-o companie. Este capabil să își exercite drepturile și să respecte îndatoririle sale de cetățean la fel ca un absolvent al învățământului teoretic.

Atât Andrei, cât și Damian, reușesc:

- să lucreze individual sau în echipă pentru a atinge obiective complexe în domeniile de activitate care le sunt familiare;
- să ia deciziile potrivite pentru sănătatea lor, inclusiv cu privire la alimentație și la viața sexuală;

- să interacționeze cu alte persoane, de toate vârstele, inclusiv într-un context profesional;
- să se implice în viața comunității, inclusiv în activitatea unor asociații civice și în anumite demersuri politice;
- să citească și să înțeleagă texte complexe, fără probleme majore, și să apeleze la ajutor atunci când întâmpină probleme;
- să ia decizii cu privire la propriul parcurs ulterior de învățare și cu privire la carieră;
- să identifice legăturile dintre curriculumul școlar și viața reală și să transfere cunoștințele și competențele deprinse în/la școală, în viața de zi cu zi;
- să poată funcționa într-un colectiv, în cazul angajării;
- să poată gestiona o afacere de mică anvergură;
- să dobândească cunoștințe de securitate cibernetică adaptate vârstei;

### Obiective sectoriale

- O1.** Reconfigurarea sistemului educațional astfel încât toate traseele educaționale să

permită accesul spre o formă superioară de formare, indiferent de profilul urmat.

Sistemul de învățământ secundar superior oferă calificări care pot fi puse în valoare pe piața muncii sau în tranziția către alte forme de educație, inclusiv în educația teoretică (de exemplu, certificări în domeniul informaticii sau al limbilor străine), până în 2025.

- O2.** Dezvoltarea unui sistem de guvernanță care să stimuleze participarea activă a partenerilor educaționali (precum reprezentanții elevilor, părinților, ai sindicatelor și ai mediului privat).
- O3.** Implementarea unui sistem de analiză și îmbunătățire periodică (la fiecare patru ani) a curriculumului astfel încât acesta să susțină dezvoltarea competențelor specifice cerute în societate și a competențelor transversale (sociale, de participare civică etc.) ale tinerilor din educația secundară, indiferent de filiera pentru care ei au optat.

- O4.** Operaționalizarea și punerea în practică a sistemului de credite educaționale transferabile, care să facă posibile tranzițiile în interiorul sistemului educațional, fără a fi necesară alocarea de ani suplimentari, ci doar acoperirea disciplinară.

- O5.** Restructurarea evaluării finale (bacalaureatul) pentru a reflecta mai bine natura fiecărei filiere și implementarea noului sistem de evaluare începând cu 2025. Bacalaureatul va include probe practice, eventual derulate în afara mediului școlar.
- O6.** Creșterea numărului de opționale, precum și a puterii de decizie a elevilor în stabilirea disciplinelor urmate și a conținutului acestora, indiferent de traseul educațional ales.
- O7.** Valorificarea experiențelor de învățare în alte contexte și în afara programului „școala altfel”, cu implicarea experților din diverse domenii în crearea acestor experiențe de învățare.
- O8.** Dezvoltarea programelor de consiliere și orientare profesională, alături de alocarea de norme și resurse suficiente consilierilor școlari. La finalul ședințelor de consiliere, rezultatele acestora vor fi discutate cu cadrele didactice, părinții și elevii, pentru a sprijini decizia acestora din urmă privind traseul educațional și profesional urmat ulterior.
- O9.** Creșterea numărului de oportunități de mobilitate de studiu/internship/voluntariat pentru elevii acestui ciclu, în confor-

mitate cu politicile europene, începând cu 2020. Participarea la programele europene de mobilitate într-o pondere echivalentă cu cea a României în populația totală a UE.

- O10.** Formarea cadrelor didactice pentru identificarea situațiilor de risc de abandon școlar și crearea instrumentelor necesare pentru gestionarea acestora, astfel încât riscul asociat să fie scăzut. Implementarea acestora începând cu 2020.
- O11.** Evaluarea periodică a specializărilor din învățământul secundar superior în vederea adaptării ofertei educaționale la nevoile societății și ale economiei.
- O12.** Creșterea ratei de promovare a examenului de bacalaureat la 75% din totalul colectivității și organizarea de politici țintite spre reducerea numărului de instituții de învățământ cu rate de promovare mai mici de 50%.

## 4. Obiectivele sistemului de învățământ terțiar 2018 - 2030

### Viziune sectorială

În anul 2030, învățământul terțiar românesc este unul de înaltă calitate, respectă principiile integrității și buneii guvernante, este conectat la mediul global, fapt ce permite și încurajează existența unor instituții cu misiuni diverse, cu autonomie instituțională crescută, care beneficiază de susținere și finanțare adecvată.

Universitățile răspund așteptărilor societății, în ansamblu, și celor ale beneficiarilor educației, în mod particular, într-o manieră incluzivă și transparentă, fiecare instituție de învățământ superior contribuind la atingerea obiectivelor strategice ale țării în domeniul educației și cercetării, asumate la nivel național și internațional. Sistemul este integrat cu alte sisteme educaționale europene, în condițiile emergenței unui spațiu educațional european competitiv pe plan global în atragerea de talente și resurse.

### Profilul tânărului la finalizarea studiilor

Cristina este capabilă să se angajeze în domeniul de studiu, inclusiv după finalizarea

studiilor de licență, sau într-un alt domeniu în care își dorește să își pună în valoare cunoștințele și competențele. După masterat, ea are inclusiv capacitatea de a se angaja într-un rol managerial. Simultan, Cristina va trebui să aibă:

- capacitatea de a lucra în echipă pentru îndeplinirea de sarcini complexe;
- capacitatea de a înțelege, a analiza sau a formula texte complexe, inclusiv cu caracter științific, juridic sau economic;
- capacitatea de a analiza un item folosind surse complexe și metode de cercetare de bază, dacă a finalizat o licență/dizertație teoretică;
- capacitatea de inovare la locul de muncă;
- capacitatea de a se integra pe piața muncii în sectorul de studii finalizat/în sectorul dorit, dar și de a se adapta la schimbările ulterioare;
- capacitatea de a înțelege diverse aspecte complexe ale societății, precum viața

politică, cea economică, sistemul juridic, investițiile în acțiuni sau derivate etc.;

- capacitatea de a discerne adevărul de sursele nedocumentate sau false de informație;
- capacitatea de a respecta principiile eticii cercetării și regulile de citare a surselor;
- capacitatea de a lucra conform standardelor profesionale, având un comportament etic pe parcursul activității sale;
- dorința și capacitatea de dezvoltare personală și profesională continuă.

### Obiective sectoriale

**O1.** Creșterea autonomiei universitare concomitent cu creșterea răspunderii publice a universităților.

**O2.** Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului terțiar.

**O3.** Asigurarea calității educației, respectând misiunea universităților și recomandările și normele internaționale.

**O4.** Dezvoltarea cercetării în universități și creșterea performanțelor școlilor doctorale în condiții de transparență, etică și integritate academică.

**O5.** Creșterea capacității universităților de a implementa politicile din domeniul învățământului terțiar. Profesionalizarea managementului universitar.

**O6.** Dezvoltarea unui sistem de învățământ terțiar echitabil care sprijină accesul tuturor studenților la programe de studiu de calitate.

## OBIECTIVE TRANSVERSALE

### 1. Obiectivele transversale: calitate și echitate 2018 – 2030

#### Viziune

În 2030, România are un sistem educațional echitabil, care permite accesul la educație incluzivă de calitate tuturor persoanelor care, aflându-se pe teritoriul României, beneficiază de dreptul la educație. Educația este furnizată la standarde de calitate, definite prin lege, indiferent de vârstă, mediul socio-economic de proveniență, nevoile speciale, religia, etnia, opțiunile politice sau orientarea sexuală ale celor care învață. Aceștia au posibilitatea de a-și dezvolta potențialul și talentul în folosul propriu și în cel al societății.

#### Obiective

**01.** Creșterea accesului la educație de calitate pentru toate categoriile sociale, în special a celor provenite din medii dezavantajate, sub-reprezentate în acest moment.

**02.** Reducerea ratei de părăsire a sistemului de învățământ (indiferent de nivelul de educație la care preșcolarul/elevul/studentul abandonează studiile).

**03.** Sprijinirea participării la educație a tinerilor cu risc crescut de abandon școlar, spre exemplu, prin acordarea de pachete de servicii integrate (consiliere, cazare, servicii de masă, servicii medicale, servicii educaționale de sprijin, servicii sociale, acces la echipamente și resurse educaționale specifice pentru cei cu nevoi educaționale speciale sau cu diverse forme de dizabilitate etc.).

**04.** Creșterea gradului de alfabetizare funcțională în România.

**05.** Reducerea discrepanțelor dintre școlile din medii diverse și, respectiv, a polarizării sistemului educațional. Acest deziderat se

poate realiza prin adecvarea finanțării școlilor din mediul rural la nevoile reale și prin schimbarea politicilor de resurse umane, astfel încât școlile din mediile dezavantajate să poată atrage cadre didactice talentate, motivate și pregătite pentru a face față provocărilor specifice acestor medii.

**06.** Dezvoltarea unui mediu incluziv, prin promovarea toleranței și interculturalității în cadrul programelor școlare, și dezvoltarea de programe de formare continuă pentru managementul diversității.

**07.** Definirea unor standarde clare, minime, pentru ceea ce considerăm a fi o „școală in-

cluzivă bună”, care să aibă în vedere specificul fiecărei comunități de educație. Aceste standarde vor fi corelate cu atribuirea unor mandate adecvate către instituțiile de evaluare externe (ARACIP, ISJ, APL etc.), pentru evaluarea îndeplinirii acestora.

**08.** Asigurarea calității infrastructurii educaționale în sensul îndeplinirii unor standarde minime de siguranță a celor care activează în interiorul acestora (elevi/studenti, cadre didactice etc.).

**09.** Asigurarea respectării principiilor de etică și integritate academică în toate activitățile educaționale.

### 2. Obiectivele transversale: cariera didactică 2018 – 2030

#### Viziune

Cadrul didactic excelează într-o serie de roluri care îi permit să își adapteze în permanență activitatea la realitățile unei Românie moderne și la nevoile elevilor. Aceste roluri îl includ pe acela de designer al proceselor de învățare, facilitator al învățării, pe cel de conec-

tor între actorii interni și cei externi școlii, pe acela de mentor al elevilor, pe acela de inovator în educație, cadrul didactic fiind o persoană care învață pe tot parcursul vieții și se adaptează la realitățile cotidiene aflate în schimbare. Cadrul didactic motivează elevii într-un proces de învățare din ce în ce mai autonom și facilitează dezvoltarea de compe-

tențe conform profilului elevului. Toate procesele de formare inițială, specializare sau formare continuă, precum și structura sistemului de avansare în carieră țin cont de nevoia de a forma, de a pregăti și de a avea în sistem cadre didactice care performează în rolurile amintite. Performanța pentru cadrele didactice înseamnă nu doar excelență (pentru elevii cu rezultate deosebite), dar și progres (pentru elevii care au rezultate școlare mai scăzute).

### Obiective

**O1.** Dezvoltarea unui profil de competențe al cadrului didactic (per profil de carieră și per nivel) și a unor standarde ocupaționale profesionale naționale corespunzătoare acestuia.

## 3. Obiectivele transversale:

### evaluarea elevilor și studenților 2018 – 2030

#### Viziune

Până în anul 2030, va crește relevanța evaluării și încrederea factorilor implicați – elevi, studenți, profesori, părinți, management educațional și instituții responsabile în domeniul

**O2.** Implementarea unui nou sistem de pregătire inițială a profesionistului în educație, cu creșterea substanțială a exigenței selecției și sporirea ponderii abilităților practice, în contexte diverse.

**O3.** Dezvoltarea programelor de formare continuă, inclusiv prin implementarea unui nou sistem de monitorizare a rezultatelor și a nevoilor de formare, de evaluare a impactului și de recompensare a cadrelor didactice.

**O4.** Implementarea unui sistem de management al carierei didactice cu grad înalt de flexibilitate pentru a permite trasee diferențiate de carieră și pentru a încuraja atragerea și păstrarea celor cu talent didactic în sistemul de educație.

educației – în sistemul de evaluare din învățământul preuniversitar și superior prin revizuirea cadrului strategic, metodologic și operațional-tehnic al evaluărilor, respectiv prin asigurarea calității și a relevanței evaluărilor elevilor și studenților. Evaluarea elevilor și stu-

denților, încă de la admitere și până la finalizarea studiilor, se va face în strânsă corelație cu profilul de învățare al elevului/studentului. Rezultatele evaluărilor (cu excepția celor de admitere) exprimă obiectiv dobândirea competențelor asumate de programul de studiu, în baza eforturilor proprii constante depuse de aceștia, fiecare diplomă de absolvire/ titlu academic acordat(ă) fiind reflectat(ă) în activitățile desfășurate și în conținutul original produs pe parcursul ciclului de studii.

### Obiective

**O1.** Revizuirea și îmbunătățirea progresivă a proceselor de evaluare din parcursul educațional al elevilor și studenților: la momentele de prag (sumative), cât și pe parcurs (formative), prin tranziția spre evaluări asigurate calitativ, care beneficiază de sprijin instituțional adecvat.

**O2.** Dezvoltarea și activarea, începând cu 2020, a unui mecanism dinamic de reglare a proceselor educaționale pe baza evaluărilor rezultatelor învățării elevilor și studenților, pentru a întări relația dintre curriculum și evaluare.

**O3.** Elaborarea unor standarde și a unor descriptori corespunzători scalelor de no-

tare folosite în evaluarea elevilor și utilizarea lor pentru compararea rezultatelor școlare și creșterea încrederii societății în sistemul de notare din școli. Utilizarea acestora inclusiv pentru recunoașterea învățării formale și informale.

**O4.** Utilizarea sistemelor informatice atât în procesul de evaluare, cât și în cartografierea rezultatelor elevilor și studenților.

**O5.** Implementarea unei abordări coerente, bazate pe competențe, la toate nivelurile și disciplinele, în domeniile de bază – scris, citit și matematică –, pentru ca acestea să devină niște repere-cheie în evaluare.

**O6.** Reorganizarea sistemului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, inclusiv a celor din învățământul universitar, în vederea creșterii pregătirii acestora în domeniul evaluării teoretice, dar mai ales metodologice (proiectarea și realizarea evaluărilor, colectarea, interpretarea și utilizarea rezultatelor evaluării, revizuirea propriilor demersuri de evaluare).

**O7.** Asigurarea transparenței și a corectitudinii evaluărilor din învățământul superior prin combaterea fenomenului de plagiat.

*[www.romaniaeducata.eu](http://www.romaniaeducata.eu)*